

4. Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель: постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 513// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава: Програма економічних реформ України на 2010-2014 рр.// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL1.pdf
6. Алфьорова І.О. Напрями удосконалення ефективності державного управління територіальним економічним розвитком // І.О. Алфьорова / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=32528>
7. Василик О.Д. Державні фінанси України // О.Д. Василик, К.В. Павлюк / Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
8. Зенченко С.В. Бюджетный потенциал региона и методические подходы к его оценке. / С. В. Зенченко // Региональные проблемы преобразования экономики. 2008. - №1. - С. 186-198.
9. Косаріна В.П. Теоретичні аспекти бюджетного потенціалу органів місцевого самоврядування / В.П. Косаріна, В.Ю. Ігнатенко // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. –Випуск 257 : в 7 т. – Т. 3. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – 296 с.
10. Пушак Я.Я. Напрями підвищення ефективності використання бюджетного потенціалу регіону // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/En_oif/2011_8_4/9.pdf
11. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С., Панасюк С.А. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Азарова М. Я. // - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 480 с.
12. Усков И. В. Программно-целевой метод планирования как основа развития системы местных финансов. / И. В. Усков // Економічний вісник Донбасу. 2012. - №1 (27). - С. 104-108.
13. Зміни бюджетно-податкового регулювання регіонального розвитку: перші підсумки. Аналітична записка // Інститут стратегічних досліджень при Президентові України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/647/>
14. Щодо основних напрямів бюджетної політики України на 2013 рік. Аналітична записка // Інститут стратегічних досліджень при Президентові України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/802/>

Рецензент: І.В.Розпутенко, д.держ.упр., професор

УДК 351.46

Онищенко О.Р.,

здобувач Академії муніципального управління

ФОРМУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ ЗДІЙСНЕННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

В статті досліджена ресурсно-інноваційна політика як основа модернізації ресурсного потенціалу регіону. Запропоновано основні принципи формування ресурсно-інноваційної політики, а саме: можливість ресурсозаміщення за всіма виробничими факторами (ресурсами); принцип довгострокової економічної доцільності; принцип гнучкості ресурсно-інноваційної політики; принцип стійкості ресурсно-інноваційного розвитку.

В статье исследована ресурсно-инновационная политика как основа модернизации ресурсного потенциала региона. Предложены основные принципы формирования ресурсно-инновационной политики, а именно: возможность ресурсозамещения по всем производственным факторам (ресурсами), принцип долгосрочной экономической целесообразности, принцип гибкости ресурсно-инновационной политики; принцип устойчивости ресурсно-инновационного развития.

The article explored resource innovation policy as a resource upgrade potential. The basic principles of resource and innovation policy, namely the possibility resursozamischennya all production factors (resources), the principle of long term economic viability, the principle of flexibility in resource innovation policy, the principle of sustainability resource and innovation.

Вступ. Все більший вплив на ухвалення стратегічних управлінських рішень роблять проблеми обмеженості та якості ресурсів, що призводять до зниження їхньої фізичної та економічної доступності. Високий знос виробничих ресурсів, брак кваліфікованих трудових ресурсів, викликаний складною демографічною ситуацією, фінансова криза, що посилила проблеми використання інвестиційних ресурсів – далеко не повний перелік проблем розвитку регіонів на сучасному етапі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій у зазначеній проблематиці. Ресурсно-інноваційні процеси були розкриті в роботах В.Є. Воротіна, М.В. Гамана, М.І. Долішнього, В.М. Рижих, Н.Г. Чумаченко та інших. Проте, в даних роботах не знайшли віддзеркалення формування ресурсної та інноваційної стратегії регіону та їх взаємозв'язку в умовах наростання стратегічних змін.

У цій відповідності зазначимо, що **метою** даного дослідження є уточнення принципів та обґрунтування концептуальних положень формування циклу ресурсно-інноваційної розвитку.

Результати. Модернізація економіки неможлива без підтримки ресурсозберігаючих та енергозберігаючих виробництв, проведення політики ресурсозбереження. Реалізація економічного та ресурсного потенціалу країни зіштовхується з такою проблемою, як ресурсовитратий характер економіки регіону. Вихід може бути знайдений тільки в реалізації наступних рішень.

Ефективність використання ресурсів є одним з головних елементів, що перешкоджають зростанню виробництва в даний час. Необхідна підтримка ресурсозберігаючих технологій як основного критерію оцінки заходів з реструктуризації та розвитку. З цією метою пропонується створення механізму порівняння ресурсних витрат за всіма проектами розвитку. Підприємства повинні обґрунтовувати в розрахунках витрати ресурсів і альтернативні можливості щодо їх використання, особливо в разі отримання інвестиційних кредитів [3].

Для впливу на підприємства всіх форм власності пропонується розробка комплексу заходів щодо стимулювання ресурсозбереження. Зокрема, можна використовувати заходи з ресурсозбереження як критерій оцінки ефективності діяльності підприємств при розгляді питань про

державні податкові пільги. Іншою мірою може бути введення економічних платежів за перевитрату і економію ресурсів.

Одним з головних напрямків ресурсозбереження повинно стати ресурсозаміщення як можливість використання більш вигідних альтернативних ресурсів. Необхідна реструктуризація і модернізація промисловості з метою оптимізації ресурсоспоживання через підтримку інноваційних технологій [2].

Необхідно усунення диспропорцій у розвитку всіх галузей економіки, особливо промисловості, забезпечення збалансованого підходу до розвитку всіх галузей та усунення відставання деяких галузей в технологічному плані. Необхідно також розвиток інноваційного та конкурентоспроможного на інших ринках виробництва. Об'єктивна оцінка ситуації показує, що єдиною можливістю промисловості конкурувати з іншими регіонами та країнами (у тому числі по ресурсоспоживанню) є впровадження інноваційних технологій та розробка інноваційної, конкурентоспроможної продукції. Високі комунальні витрати і транспортні витрати, які є основними стримуючими факторами для реалізації продукції на інших ринках, можуть стати чинниками, які полегшують конкуренцію для товарів підприємств в разі їх конкурентоспроможності або інноваційного характеру.

Ресурсозаміщення та інноваційні технології здатні компенсувати негативний вплив ресурсозатратних регіональних і галузевих факторів на підприємство. Розвиток регіону ґрунтується на проведенні певної політики для реалізації довгострокових стратегічних цілей. Розвиток регіону визначає необхідність формування не тільки стратегій досягнення цілей (детальних комплексних планів), а й політики регіону в різних областях, тобто загального керівництва до дії, методологічної основи для розробки стратегії. Як відмічає Є.М. Ахромкін, основною частиною політики розвитку є інноваційний та ресурсне розвиток регіону [1].

На переконання М.І. Долішнього, інноваційний розвиток дозволяє регіону збільшувати свій економічний потенціал і досягати поставлених цілей шляхом стратегічних змін виробничої системи. Ці зміни можуть торкнутися будь-яких елементів системи: структур, технологій, знарядь та предметів праці тощо. Основним принципом інноваційного розвитку є формування виробничої системи з більшим ступенем оптимальності по відношенню до попередньої. У цьому сенсі не всі зміни виробничих систем можуть бути інноваційними. Оцінка оптимальності змін є досить складним етапом інноваційного розвитку [4]. Можна відзначити наступні закономірності інновацій, що доводять їх оптимальність: інновації збільшують економічний потенціал виробничої системи, тобто переваги нової системи стають очевидними і можливість реалізації цих переваг також стає більш вірогідною; інновації носять цілеспрямований характер, навіть пошукові розробки спрямовані на досягнення конкретних цілей, причому ці цілі обов'язково носять розвиваючий характер, забезпечуючи економічне зростання регіону; практична реалізація інноваційної політики

є для регіону приводом до дії у всіх сферах і знаходить своє відображення в інвестиційній політиці регіону, яка спрямована на поліпшення фінансового становища; інноваційна політика передбачає безперервність розвитку та постійне вдосконалення виробництва.

Під ресурсною політикою розуміють оптимальне управління виробничими ресурсами для досягнення певних стратегічних цілей, тобто оптимальне використання виробничої системи. В якості методів ресурсної політики використовуються відомі методи управління витратами, запасами, ресурсозбереження, інвестиційного ресурсозаміщення та інші методи. Ресурсна політика також має на меті оптимізацію економічної діяльності. Оптимальність ресурсної політики доводиться тим, що вона: має на меті зниження виробничих витрат, тобто підвищення ефективності виробництва; орієнтована на ресурсозбереження, тобто підвищення ефективності використання ресурсів, збільшення їх віддачі; дозволяє враховувати зовнішні та внутрішні обмеження на виробництво, тим самим визначаючи зону реальної ефективності виробничої діяльності; є відображенням ситуації виробничої системи і оптимальна в рамках даної виробничої системи.

Ресурсна політика, яка є відображенням виробничої системи, відчуває всі зміни даної системи на собі. Очевидний взаємозв'язок ресурсної та інноваційної політики регіону. Зміна ресурсної політики регіону може призвести до неефективності діяльності виробничої системи, а, отже, до зміни виробничої системи через інноваційну політику. Зміна інноваційної політики призводить до зміни виробничої системи і повинна призвести до зміни ресурсної політики регіону. Тому, очевидно, при стратегічній зміні мова повинна йти про спільну ресурсно-інноваційному зміну виробничої системи, тобто про проведення спільної ресурсно-інноваційної політики. З точки зору ефективності стратегічного управління, ресурсно-інноваційна політика є більш оптимальною, ніж послідовна політика ресурсно-інноваційних або інноваційно-ресурсних змін.

Практично реалізація даної політики зовсім не означає обов'язкової ресурсно-інноваційної зміни всієї системи по всьому ланцюжку змін. Йдеться, насамперед, про те, що дані зміни повинні обов'язково бути враховані в комплексі розглянутих ресурсних та інноваційних завдань. Врахування завдань може обмежуватися констатацією факту змін та подальшого контролю і аналізу змін в одному з елементів, не зачіпаючи інший елемент ресурсно-інноваційної політики. Таким чином, можна дати таке визначення ресурсно-інноваційної політики підприємства. Ресурсно-інноваційна політика підприємства має оптимізувати вплив на зміну виробничої системи та її елементів в кожен момент часу для досягнення мети стратегічного розвитку. Ресурсно-інноваційна політика має такі ознаки: ресурсно-інноваційна політика є динамічною політикою, яка враховує всі зміни і мінливості в кожен момент часу; ресурсно-інноваційна політика є комплексною політикою, що враховує інтереси як розвитку виробничої системи, так і оптимальності її використання; ресурсно-

інноваційна політика дозволяє враховувати при оптимізації управління як окремо критерії ресурсної та інноваційної політики, так і висувати свої критерії та методи оптимізаційного управління.

Остання ознака є дуже важливою для розгляду сутності ресурсно-інноваційної політики. В основу інноваційної політики в якості критеріїв закладається оцінка ефективності інноваційного та інвестиційного розвитку, виражена зазвичай в фінансово-економічних показниках витрат чи доходів, а також різних комбінацій даних показників. Безперечно, побудовані на даному принципі методи оцінки є ефективними, проте вони складні в застосуванні в стратегічному довгостроковому плані, коли складно зробити які-небудь прогнози. Ресурсна політика містить аналіз витрат або собівартості виробленої за допомогою даних ресурсів продукції. Ефективність даних методів знижується прив'язкою до конкретної виробничої системи, тобто мова може йти тільки про оцінку ефективності використання ресурсів у рамках даної системи, яка в свою чергу обмежена стратегією розвитку цієї системи.

Ресурсно-інноваційна політика дозволяє для оцінки ефективності використовувати комбінацію вищезгаданих показників оцінки, а також використовувати інші методи оцінки. Зокрема, можна запропонувати використовувати для оцінки ресурсно-інноваційної політики принцип максимізації віддачі від змін. Наприклад, як показник оцінки можна використовувати поняття граничного продукту, виробленого виробничою системою при оптимальній комбінації виробничих факторів (ресурсів). Ресурсно-інноваційна політика, яка ставить в основу оптимізацію виробничої системи, може оцінюватися граничним продуктом і максимальним прибутком від даної системи.

Ресурсно-інноваційна політика залежить від ситуації з виробничою системою в кожен момент часу і від зовнішніх зв'язків даної системи. В цьому відношенні регіони нерівнозначні. Так, вплив зовнішніх і внутрішніх факторів може виділити кілька варіантів виробничих систем з точки зору можливої ресурсно-інноваційної політики:

- „генеруюча” виробнича система – не несе і не вимагає великих ресурсно-інноваційних витрат, а сама поставляє їх у зовнішнє оточення. Прикладом таких систем можуть послужити науково-впроваджувальні фірми, а також підприємства-лідери науково-технічного прогресу;

- „збалансована” виробнича система – виробництво, яке оптимізує свої ресурсно-інноваційні витрати виходячи з галузевих, територіальних або інших факторів. Прикладом таких систем є підприємства-лідери в галузях;

- „поглинаюча” виробнича система – виробництво, що вимагає великих ресурсно-інноваційних витрат для підтримки своєї ефективності в часі. До таких виробництв відносяться більшість підприємств з тривалим виробничим циклом, великими масштабами і масовим характером виробництва, високою капіталоемністю, великою інертністю інноваційних та інвестиційних процесів.

Ресурсозатратне виробництво вимагає специфічного підходу до формування ресурсно-інноваційної політики. Основними принципами такої політики є:

- можливість ресурсозаміщення за всіма виробничими факторами (ресурсами) визначається ефективністю ресурсно-інноваційної політики, тобто заміна будь-якого виду ресурсу повинна проводитися в рамках підвищення ефективності виробничої системи, а не тільки з метою вирішення проблем, що носять аварійний характер;

- принцип довгострокової економічної доцільності підкреслює те, що ресурсно-інноваційні зміни в кожен момент часу (особливо в довгостроковому аспекті) повинні бути ефективні. Мова йде про те, що зміни повинні бути схильні до певної цілі та напрямів її досягнення, на кожному з етапів якого відбувається поліпшення виробничої системи. Ті проблеми, які виникають в короткостроковому аспекті, як аварійні непередбачені ситуації, повинні вирішуватися за рахунок дотримання принципу гнучкості ресурсно-інноваційного розвитку;

- принцип гнучкості ресурсно-інноваційної політики означає можливість використання певної комбінації допустимих альтернативних ресурсів у кожний момент часу і стану виробничої системи. Набори альтернативних комбінацій ресурсів повинні супроводжуватися різним інноваційним розвитком, що сприяє можливості гнучкого переходу з одного варіанта інноваційного розвитку на інший при наявності певної комбінації ресурсів. Це сприяє гнучкості ресурсно-інноваційного розвитку регіону в цілому. У цьому випадку наслідки впливу дестабілізуючих чинників значно пом'якшуються, тобто виникає принцип стійкості ресурсно-інноваційного розвитку;

- принцип стійкості ресурсно-інноваційного розвитку дозволяє здійснити цей розвиток не залежно від стабільності зовнішнього та внутрішнього середовища, з найменшими втратами.

Розглянемо мікроекономічні засади формування ресурсно-інноваційної політики. Основним критерієм економічних перетворень в регіоні можна, з деякими застереженнями, вважати підвищення довгострокової прибутковості регіону. У зв'язку з цим ресурсна та інноваційна політики регіону, запропоновані в даній роботі в основу стратегії розвитку, повинні в своїй основі спиратися на оптимізацію даного критерію. Розглядаючи вище проблему обмеженості ресурсів для регіону і суспільства в цілому, ми відзначали, що для реалізації довгострокової стратегії розвитку регіон повинно знайти механізм, що дозволяє вирішувати дану проблему.

В якості основного принципу можна запропонувати принцип заміщення виробничих факторів, який в нашій інтерпретації буде виглядати наступним чином: регіон, вирішуючи проблему стратегічного розвитку, в першу чергу спирається на альтернативні варіанти використання виробничих факторів та їх комбінації [5].

Принцип вибору з альтернативних варіантів виробничих факторів дозволяє проводити оптимізацію виробничої діяльності. Подібний підхід, природно, існує вже давно, але майже у всіх методиках, альтернативність вирішується всередині одного виробничого фактора зміною кількості і виду застосовуваного ресурсу (фактора) виробництва. Коли розглядаються комбінації між різними виробничими чинниками, практично немає аналізу їх взаємовпливу, а також їх спільного впливу на ефективність виробництва, тобто якісні зміни виробничих факторів. Під якісною зміною ми будемо розуміти будь-яку зміну у виробничому факторі, що призводить до зміни його впливу на діяльність виробничої системи, у тому числі на кінцеві результати виробничої діяльності. Однак будь-яка зміна кінцевих результатів з точки зору системного підходу потребує якісної зміни інших виробничих чинників. Ці моменти дозволяють сформулювати наступне правило: зміна виробничих факторів впливає на кінцевий результат виробництва, а також викликає якісні зміни в інших виробничих факторах.

Множинність можливих комбінацій ресурсів об'єктивно визначає множинність значень ресурсного потенціалу. У зв'язку з тим, що кожен варіант поєднання ресурсів має свої оптимальні пропорції, можна припустити, що будуть виникати деякі надлишки ресурсів, не задіяні в процесі виробництва і які володіють низькою здатністю трансформації в ресурси іншого виду [6]. На нашу думку, вибір напрямів модернізації виробничо-ресурсного потенціалу регіону можна здійснити на основі процедури оцінки впливу якості ресурсів на необхідність та можливість інноваційного розвитку.

Першим етапом процедури є розгляд взаємозв'язку якості та ефективності використання матеріальних ресурсів та необхідності інноваційної зміни технології та виробничих основних фондів на рівні мікроекономіки – підприємств регіону. Під якістю ресурсів ми розуміємо сукупність технічних і організаційно-економічних характеристик виробничих та інших ресурсів, що визначають можливість і ефективність їх використання.

Для цього пропонується модель оптимального взаємозаміщення виробничих ресурсів за умови максимізації прибутку. Нехай для виробництва певної продукції обсягом $Vn(s)$, де n – кількість продукції в натуральному вираженні, s – ціна, використовуються k груп виробничих факторів Π (ресурсів). При цьому кожен виробничий фактор має l видів, які відрізняються за виробничо-технологічним використанням (можливої комбінації). Кожен з видів виробничих факторів (ресурсів) Πkl може в свою чергу володіти різними технічними та економічними характеристиками (якістю), які дозволяють його використовувати в ситуації, комбінації виробничих факторів.

Таких показників якості у кожного виду ресурсів може бути безліч M . Використання ресурсів з різними показниками якості призводить до різних кінцевих показників випуску продукції та виробничих витрат P .

Метою оптимізації діяльності такої системи буде максимізація прибутку, тобто

$$V_s - P = \max, \quad (1)$$

Необхідно визначити таку комбінацію виробничих факторів, щоб цільова функція (1) виконувалася в довгостроковому періоді.

Випуск продукції в натуральному вираженні також буде функцією від часу і виду (якості) використовуваних ресурсів.

$$\Pi_{klm(t)} * R_{klm} = Vn(t), \quad (2)$$

де R_{klm} – коефіцієнт, співвідношення, яке визначає віддачу від використання виробничого ресурсу певної групи, виду і з певними показниками якості на випуск продукції.

Рівноважна структура різних комбінацій використання виробничих ресурсів виникає при рівності випуску продукції та прибутку.

$$\frac{\Pi_{klm(t)i} \text{ од.} \times R_{klmi} \times S_{(t)}}{\Delta Z(Q)_{(t)i}} = \frac{\Pi_{klm(t)j} \text{ од.} \times R_{klmj} \times S_{(t)}}{\Delta Z(Q)_{(t)j}} = I \quad (3)$$

де $S_{(t)}$ – показник віддачі від використання ресурсів у вартісному вираженні, $\Delta Z(Q)_{(t)i}$ – витрати використання виробничих ресурсів в даний час. Максимізація випуску продукції при інноваційній зміні будь-якого ресурсу всередині i групи або між ресурсами різного виду (i, j) буде основним показником оцінки ефективності використання ресурсів та можливості їх інноваційного заміщення.

Таким чином, інноваційний розвиток виробничих ресурсів (обладнання тощо) стає необхідним тільки в тому випадку якщо сукупна корисність таких заходів (що носять інвестиційний характер) буде вище, ніж від спроби скоротити споживання матеріальних ресурсів в діючій системі за рахунок ресурсозбереження, заміщення матеріальних ресурсів на більш якісні та інших заходів, що носять організаційний характер

На другому етапі процедури на рівні мезоекономіки (в територіально-галузевих комплексах) розглядається можливість зниження ресурсоспоживання. Зниження може бути також викликано зростанням ефективності використання ресурсів, застосуванням ресурсозберігаючих технологій, ресурсозаміщення на більш ефективні види ресурсу.

Сумарні витрати за всіма видами ресурсів наступні:

$$Z_c(Q)_{(t)} = \Delta Z(Q)_{(t)i} + Z_{inv} - Z_{int} \quad (4)$$

де Z_{inv} – інвестиційні витрати, пов'язані з інтенсифікацією використання ресурсів і ресурсозаміщення, Z_{int} – зменшення витрат на ресурси, обумовлене тими ж причинами.

На третьому етапі процедури, на рівні макроекономіки, визначається можливе економічне зростання, яке пов'язане з управлінням ресурсним потенціалом.

$$V_s - Z_c(Q)_{(t)} - P = R \quad (5)$$

де R – чистий дохід економіки регіону, P – постійні витрати регіону не пов'язані з використанням ресурсів, Vs – валовий продукт регіону.

Ефективність використання ресурсного потенціалу визначається приростом відношення валового продукту регіону до зростання витрат на ресурсний потенціал.

$$\frac{\Delta Vs}{\Delta Zc(Q)_{(t)}} = \max, \quad (6)$$

Запропонована процедура забезпечує зростання ефективності використання ресурсів та необхідну інтенсивність стратегічних змін у виробничій системі.

Таким чином, ресурсно-інноваційна політика є процесом, що дозволяє забезпечити: підвищення ефективності соціально-економічної системи за рахунок цільового переходу ресурсів з масових в стратегічно сумісні; можливість відновлення виробничих ресурсів; збереження балансу і зростання ресурсного потенціалу регіону; формування циклу безперервного ресурсно-інноваційного розвитку та модернізації економіки регіону.

Висновки. Зазначено, що ресурсно-інноваційна політика має оптимізувати вплив на зміну виробничої системи та її елементів в кожен момент часу для досягнення мети стратегічного розвитку. Запропоновано основні принципи формування ресурсно-інноваційної політики, а саме: можливість ресурсозаміщення за всіма виробничими факторами (ресурсами) визначається ефективністю ресурсно-інноваційної політики, тобто заміна будь-якого виду ресурсу повинна проводитися в рамках підвищення ефективності виробничої системи, а не тільки з метою вирішення проблем, що носять аварійний характер; принцип довгострокової економічної доцільності підкреслює те, що ресурсно-інноваційні зміни в кожен момент часу (особливо в довгостроковому аспекті) повинні бути ефективні; принцип гнучкості ресурсно-інноваційної політики означає можливість використання певної комбінації допустимих альтернативних ресурсів у кожний момент часу і стану виробничої системи; принцип стійкості ресурсно-інноваційного розвитку дозволяє здійснити цей розвиток не залежно від стабільності зовнішнього та внутрішнього середовища, з найменшими втратами.

Використані джерела інформації:

1. Ахромкін Є.М. Інноваційна модель ефективного використання регіональних ресурсів: економіко-правовий аспект / Є.М. Ахромкін // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 5. – С. 10 – 12.
2. Бабина Е.Н. Экономические аспекты рационального природопользования в структуре комплексного управления экологической сферой / Е.Н. Бабина // Региональная экономика: теория и практика. – 2008. – №23(80). – С. 56 – 67.
3. Губерная Г.К. Процес структурної перебудови економіки України: регіональний аспект / Г.К. Губерная, В.В. Ляшенко // Управління сучасним містом. – 2004. – № 2/4 – 6 (14). – С. 175 – 181.
4. Долішній М.І. Актуальні завдання політики інвестиційно-інноваційного розвитку регіонів / М.І. Долішній // Інтелектуальна власність. – 2009. – №12. – С. 20 – 22.

5. Петкова Л.О. Інвестиційна привабливість регіонів / Л.О. Петкова // Фінанси України. – 2005. – №9. – С. 40 – 46.
6. Уманець Т. Інформаційно-аналітична база регіонального управління : сучасний стан та перспективи розвитку / Т. Уманець // Економіка України. – 2007. – № 8. – С. 39 – 45.

Рецензент: Дацій О.І., д.е.н., професор.

УДК 351.84

Поворозник Р.В.,

здобувач Академії муніципального управління

АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ З ЕКОЛОГІЧНОЮ РЕГЛАМЕНТАЦІЄЮ

Статтю присвячено питанням вимірювання диференціації та проведення моніторингу соціально-економічного й екологічного розвитку територій. Запропоновано шляхи удосконалення державного управління розвитком регіонів в Україні в контексті сталого розвитку.

Статья посвящена вопросам измерения дифференциации и проведение мониторинга социально-экономического и экологического развития территорий. Предложены пути совершенствования государственного управления развитием регионов в Украине в контексте устойчивого развития.

The article is devoted to the measurement of differentiation and monitoring of socio-economic and environmental development areas. Ways of improving the governance of regional development in Ukraine in the context of sustainable development.

Вступ. Як свідчать історичні факти і досвід, відсутність управлінського впливу держави на розвиток регіонів неодмінно веде до інфраструктурних перекосів, нерівномірної просторової концентрації економічного потенціалу, поглиблення відмінностей регіонів за соціально-економічними, екологічними й іншими вимірами. Як наслідок, це призводить до появи відсталих у розвитку регіонів з істотно низьким рівнем життя населення, що там проживає. Нерівномірність регіонального розвитку ще більше посилюється внаслідок впливу світових процесів глобалізації та інтеграції. У відповідь на ці та інші виклики сьогодення у багатьох країн світу до пріоритетних завдань державного управління віднесено ефективне розв'язання проблем розвитку регіонів. Забезпечення державою високих темпів макроекономічного зростання, дотримання нею соціальних стандартів і гарантій для кожного громадянина незалежно від місця його проживання об'єктивно зумовлює необхідність в освоєнні нового формату управління розвитком регіонів. Це, в свою чергу, детермінує потребу у проведенні досліджень, зорієнтованих на розроблення нового, адекватного сучасним умовам наукового підґрунтя для здійснення державного управління розвитком регіонів.